

§ 188

Helsingin merellinen strategia ja toimintaohjelma

HEL 2018-006014 T 00 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi liitteenä olevan Helsingin kaupungin merellisen strategian ja toimintaohjelman ohjeellisena asiakirjana kaupunkistrategiassa 2017–2021 asetettujen Helsingin merellisyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Samalla kaupunginhallitus kehotti käynnistämään tarvittavat toimenpiteet ja edellytti, että toimialat ja liikelaitokset suuntaavat toimintaansa strategian mukaisesti kulloinkin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Merellinen strategia ja toimintaohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Helsingiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen.

Merellisen strategian valmistelua ovat ohjanneet kaupunkistrategian merellisyyttä koskevat tavoitteet. Kaupunkistrategian mukaan merelli-

syyttä on hyödynnettävä nykyistä paremmin kaupungin vetovoimateki-
jänä. Helsingin saaristosta tulee tehdä entistäkin houkuttelevampi mat-
kailu- ja virkistyskohde ja lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jat-
ketaan. Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julki-
sen taiteen biennaali. Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kau-
punkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden
ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan.

Helsingin kaupunkistrategiaa pannaan täytäntöön muun muassa stra-
tegian kärkihankkeilla, joista yksi on Helsingin merellinen strategia ja
toimintaohjelma. Merellisen strategian ja toimintaohjelman luonnosta
on käsitelty kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa 11.6.2018.

Helsingin merellisessä strategiassa määritellään merellisen kehittämi-
sen tavoitteet ja toimintaohjelmassa on kuvattu toimenpiteet tavoittei-
den toteuttamiseksi. Strategian tavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpi-
teet on laadittu yhteistyössä eri toimialojen ja kumppanien kanssa.

Toimintaohjelman toimenpiteet perustuvat keväällä 2018 toteutettuun
taustakartoitukseen, joka on oheismateriaalina. Taustakartoituksessa
kerättiin yhteen kaupungin vireillä olevat suunnitelmat, hankkeet ja
muut aloitteet, jotka kytkeytyvät merelliseen kehittämiseen. Aloitteita
löytyi kaupungin sisältä yhteensä 55 kappaletta. Lisäksi kartoitettiin
kaupunkilaisten uusia ideoita merellisyyden edistämiseksi, jonka tulok-
sena kaupunkilaisilta saatiin noin 500 merellisyyteen liittyvää ideaa ja
toivetta.

Toimenpideohjelman lopulliset sisällölliset painotukset on tehty kau-
pungin ja keskeisten sidosryhmien edustajien muodostamassa ohjaus-
ryhmässä. Toimintaohjelman toteutus tapahtuu kaupungin eri toimialoil-
la ja yhteistyössä muiden sidosryhmien, kuten muiden kaupungin me-
rellisillä alueilla vaikuttavien julkisten maanomistajien ja yrittäjien kans-
sa.

Merellinen strategia ja merellisen kehittämisen tavoitteet

Merellisessä strategiassa asetetaan Helsingin merelliselle kehittämisel-
le vuosina 2018–2030 seuraavat tavoitteet:

1) Helsinki on vetovoimainen ja toimiva merikaupunki

Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteena on helpottaa kaupunki-
laisten ja vierailijoiden pääsyä rannoille ja saariin sekä parantaa saari-
kohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia, palveluita ja vesiliikenneyh-
teyksiä.

Tavoitteena on yksi merellinen Helsinki, jonka pitkän tähtäimen kehitystä kaupunki kumppaneineen ohjaa ja jossa saaristo, rannikko ja meri toimivat alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Lisäksi tavoitteena on saariston tähtikohteiden majoituskapasiteetin merkittävä nosto ja ympärivuotiset palvelut.

Kansainvälisesti ainutlaatuisia tapahtumia järjestetään merellisessä ympäristössä. Lähitulevaisuuden mittavin tapahtuma on vuonna 2020 järjestettävä nykytaiteen Helsinki Biennaali, jonka päätapahtumapaikka on Vallisaari.

Kaupungin sisäistä yhteistyötä tiivistetään merellisissä asioissa niin, että toiminta on entistä yhtenäisempää. Yhteistyötä ja vuoropuhelua lisätään myös merellisen Helsingin rakentamisen kannalta olennaisten sidosryhmien kanssa.

2) Merelliset palvelut ja virkistymismahdollisuudet ovat kaikkien ulottuvilla

Merellisiä virkistyskohteita suunnitellaan siten, että jokainen helsinkiläinen pääsee nauttimaan niistä. Suunnittelussa otetaan huomioon terveyden ja hyvinvoinnin sekä helsinkiläisten liikkumisen lisäämisen strategiset tavoitteet. Pääsyä rannoille ja saariin helpotetaan julkisella liikenteellä tai omaa venettä käyttäen. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään tulevaisuudessa yhä paremmin merellisissä palveluissa.

Kestävyyttä ja pitkän tähtäimen suunnittelua vahvistetaan merellisissä toiminnoissa muuan muassa saariston huollon toimivuuden varmistamiseksi. Rannoilla ja saaristossa on tulevaisuudessa nykyistä enemmän erilaisia palveluita ja toimintaa, joita sinne hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa tuottavat yrittäjät ja yhteisöt. Yritysyhteistyö merellisten toimijoiden kanssa tähtää palveluiden parantamiseen sekä aiempaa yhtenäisempään markkinointiin ja saariston kokonaisvaltaisempaan kehittämiseen. Saaristomatkailemista panostetaan volyymin sijaan kestävyteen, monipuolisuuteen ja saariston tarjoamiin laadukkaisiin paikalliselämyksiin.

3) Helsinki vaalii meriluontoaan

Helsingin merellisyyden kehittäminen toteutetaan herkän saaristoluonnon, ainutlaatuisen Itämeren ja monikerroksisen kulttuuriperinnön ehdoilla.

Ympäristönäkökulmat huomioidaan myös niiden tarjoamien mahdollisuuksien kautta, mikä merkitsee muun muassa uudentyyppisen liiketoiminnan ja tuoteinnovaatioiden mahdollistamista. Tutkimustuloksia

luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista seurataan ja niitä sovelletaan merelliseen virkistystoimintaan. Merellisen luonnon hyvinvointivaikutukset ja niiden tuotteistus tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia helsinkiläisten arjen hyvinvoinnille.

Merellistä strategiaa toteuttavat toimenpiteet

Osa merellisen strategian todeksi tekevästä toimenpiteistä on jo alettu toteuttaa osana toimialojen perustoimintaa. Maankäytön suunnittelun ja luontoarvokartoituksen avulla saaret on luokiteltu ja valittu saariston kehitettävät tähtikohteet. Samalla on käynnistetty vesiliikenteen, huolto- liikenteen sekä teknisen huoltoverkoston yleissuunnittelu. Saaristokoh- teiden tunnettavuutta lisätään ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa niin, että vesiliikenteen aikataulut löytyvät HSL:n reittioppaasta vesiliikennekaudella 2019. Saariston asemakaavoitus etenee itäisen saariston, Vallisaaren ja Kuninkaansaaren sekä Isosaaren Kuivasaaren ja Merisataman saarten osalta. Kauppatorin monikäyttöisyyttä paranna- taan ja opastusta selkeytetään. Yhteistyötä vahvistetaan muun muassa perustamalla merellisten yrittäjien verkosto. Merellisiä palveluita digita- lisoidaan muun muassa Vene Helsingissä -hankkeessa.

Tulevista toimenpiteistä merkittävimpinä voidaan mainita muun muassa Vallisaaren ja Kuninkaansaaren toteutettava kansainvälinen julkisen taiteen Helsinki Biennaali, joka järjestetään ensimmäisen kerran kesäl- lä 2020. Vasikkasaarta kehitetään virkistyskäyttöön niin, että saari on turvallisesti ja kestävästi käytettävissä jo kesällä 2019. Toimenpiteissä on myös Vasikkasaaren asemakaavan jatkosuunnittelu ja toteutus, jo- hon liittyy myös Vallisaaren ja Vasikkasaaren liittämiseen yhdyskunta- tekniikkaan. Näin Kruunuvuorenselälle saadaan kaksi saariston virkis- tuskäyttöä ja matkailua palvelevaa saarta samaan kokonaisuuteen Suomenlinnan ja Lonnan kanssa. Vesiliikennettä kehitetään yhä asia- kaslähtöisemmäksi ja ekologisemmaksi. Toimivaa ja yhdessä kehitet- tyä huoltoverkostoa tarvitsevat kaikki saariston toimijat, ja toimintaoh- jelmaan sisältyy saariston huoltoverkoston suunnittelu ja toteutus.

Helsinki on myös noin 50 000 veneilyharrastajan kotisatama. Kaupun- gin palveluita veneilijöille kehitetään toimivammiksi yhteistyössä muun muassa venekerhojen kanssa. Veneilyn harrastajien palveluita paran- netaan ja talvisäilytyspaikkojen riittävyys varmistetaan.

Alustavien arvioiden perusteella merellisessä strategiassa ja toimin- taohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen maksaisi noin 5- 15 milj. euroa vuodessa. Tarvittavien investointien alustava kustannu- sarvio on yhteensä noin 15-30 milj. euroa vuosina 2019-2022. Esitetyt kustannukset ovat vielä arvioita, jotka tarkentuvat suunnittelun edetes-

11.03.2019

Asia/19

sä. Myös kustannusten kohdentuminen kaupungin sisällä tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Merellinen strategia ja toimintaohjelma

Oheismateriaali

1 Merellinen strategia, projektisuunnitelma
2 Merellinen Helsinki, strategian taustakartoitus, loppuraportti
3 Helsingin merelliseen kehittämiseen liittyvät selvitykset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.03.2019 § 154

HEL 2018-006014 T 00 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 11.3.2019 saakka.

Käsittely

04.03.2019 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli projektipäällikkö Minttu Perttula. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 11.3.2019 saakka Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

11.03.2019

Asia/19

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 11.06.2018 § 37

HEL 2018-006014 T 00 04 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen Helsingin merellisen strategian ja siihen liittyvän toimintaohjelman laatimisesta.

Käsittely

11.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli erityisasiantuntija Ulla Tapaninen.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi
Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 0505258131
ulla.tapaninen(a)hel.fi